

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 540/2017 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen alaikäisten lasten ulosotosta ja maksuhäiriömerkinnöistä

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Satu Taavitsaisen /sd näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 540/2017 vp:

Kuinka monta alle 18-vuotiasta Suomessa on ulosotossa,

mihin toimiin ministeri aikoo ryhtyä alaikäisten ulosottoon joutumisen ja luottotietomerkintöjen ehkäisemiseksi,

mihin toimiin ministeri aikoo ryhtyä alaikäisten ulosotossa olevien ja luottotietonsa menettäneiden poispääsemiseksi sieltä ja heidän rekisteriensä puhdistamiseksi,

onko nykyinen voimassa oleva käytäntö lastensuojelulain vastainen,

onko lasten oikeusturva Suomessa tällä hetkellä liian heikko ja

onko alaikäisillä ulosottoon joutuessaan ollut oikeus tietoon, oikeus vaihtoehtoihin ja oikeus vaikuttaa?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Vuoden 2016 ulosoton tilastojen mukaan ulosotossa on ollut velallisenä 479 vuonna 2000 tai myöhemmin syntyntä ja 973 vuosina 1998–1999 syntyntä. Alaikäisten määrä velallisina on viime vuosina huomattavasti laskenut. Tämä johtuu siitä, että aikaisemmin oli tavanomaista, että alaikäisten maksamatta jääneet maksut, kuten sairaalamaksut tai vakuutusmaksut, maksuunpantiin alaikäiselle itselleen. Nykyään maksuunpanot kohdistetaan enimmäkseen alaikäisten huoltajiin, mikä on myös lainsäädännön tarkoitus. Ulosoton kautta perittävät velat ovat yleensä pieniä ja niiden käsittelyaika lyhyt. Alaikäisiltä yleisimmin perittäviä saatavia ovat joukkoliikenteen tarkastusmaksut, liikennevakuutusmaksut ja sakot.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 540/2017 vp

Velan perintä ulosoton kautta ei aiheuta alle 15-vuotiaalle velalliselle maksuhäiriömerkintää. Ulosottokaaren (705/2007) 3 luvun 113 §:n 2 momentin mukaan alle 15-vuotiaasta velallisesta ei anneta luottotietotoiminnan harjoittajalle tietoja, eikä alle 15-vuotiaista anneta muutoin yleisöjulkisia tietoja ulosoton tietojärjestelmästä. Viisitoista vuotta täyttäneiden alaikäisten osalta luottotietorekisteriin voidaan luottotietolain (527/2017) 15 §:n mukaan tallentaa vain tieto ulosmittauksen esteestä ja pitkäkestoisesta ulosotosta.

Jos ulosottoperusteena on riita-asiassa annettu tuomio ja velallisena on alle 18-vuotias henkilö, ulosottomiehen tulee salassapitosäännösten estämättä tehdä asian vireilletulosta ilmoitus velallisen kotikunnan holhousviranomaiselle. Ilmoitusta ei tehdä vahingonkorvaussaatavista. Täytäntöönpano on keskeytyneenä tarpeellisen ajan. (Ulosottokaaren 3 luvun 113 §:n 1 momentti.) Vastaavasti jos velallinen on alle 18-vuotias ja hakemus koskee veroa tai muuta siihen rinnastettavaa julkista saatavaa, ulosottomiehen tulee tehdä holhousviranomaiselle ilmoitus. Ilmoitusvelvollisuus koskee veroja ja julkisia saatavia, joiden maksuunpano perustuu omistukseen tai omaisuuden hallintaan. (Verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetun lain (706/2007) 7 § ja asetuksen (1324/2007) 4 §.)

Säännösten tavoitteena on saada alaikäisen huoltajat toimimaan holhustoimesta annetun lain mukaisesti. Sääntelyllä pyritään aikaansaamaan myös ennalta estävä vaikutus niin, ettei alaikäisen nimissä ryhdyttäisi sellaisiin oikeustoimiin, jotka saattavat johtaa alaikäisen velkaantumiseen. Jos huoltajat ovat näin toimineet, ulosottomiehen ilmoitus holhousviranomaisille voi viime kädessä johtaa huoltajien vapauttamiseen edunvalvonnasta. Huomattavasti yleisempää kuitenkin on, että viranomaisten yhteydenoton jälkeen huoltajat korjaavat tilanteen.

Helsingissä 18.12.2017

Oikeusministeri Antti Häkkänen